

Rīgas Stradiņa universitāte
Psiholoģijas laboratorija
Testu un aptauju reģistrs

1. Instrumenta nosaukums latviešu valodā, autora vārds uzvārds, adaptācijas vai izveides gads:

Hogas eko-trauksmes skala (HEAS-13), adaptāciju latviešu valodā veica Tīna Abersone, 2025.

2. Instrumenta nosaukums oriģinālvalodā (adaptētajam instrumentam), autora vārds uzvārds, izveides gads:

The Hogg Eco-Anxiety Scale (HEAS-13), Teaghan Hogg, 2021.

3. Instrumenta vispārīgs raksturojums (ko mēra, cik un kādas skalas un jautājumi, atbilžu sniegšanas forma, atslēga jeb atbilžu interpretācija u.c.):

Hogas eko-trauksmes skala ir pašraksturojuma aptauja, kas sastāv no 13 apgalvojumiem. Aptauja tika izstrādāta, lai novērtētu trauksmi, kas saistīta ar klimata pārmaiņām, novērtējot savu pieredzi, reaģējot uz konkrētiem dzīves notikumiem.

Tā ietver četras apakšskalas: afektīvie simptomi, ruminācija, uzvedības simptomi un personīgās ietekmes simptomi.

Pirmie četri jautājumi, kas ietilpst afektīvo simptomu apakšskalā, attiecas uz emocionālām reakcijām uz klimata pārmaiņām, piemēram, trauksme, bailes, skumjas. Savukārt, otrā apakšskala, kas ietver nākamās trīs apgalvojumus (5., 6. un 7. apgalvojumu), un kas ietilpst ruminācijas apakšskalā, sevī ietver pastāvīgas un uzmācīgas domas par klimata pārmaiņām. Arī trešā apakšskala sastāv no atsevišķiem trīs apgalvojumiem (8., 9., 10. apgalvojums), taču tā saistīta ar uzvedības simptomiem, kas sevī ietver apgalvojumus par to, kā klimata trauksme ietekmē ikdienas uzvedību un funkcionēšanu. Ceturtajā apakšskalā – personīgās ietekmes simptomi – iekļauti pēdējie trīs apgalvojumi, kas ļauj novērtēt, indivīda vēlmi un motivāciju iesaistīties vides aizsardzības aktivitātēs, kas saistītas ar eko-trauksmi.

Atbilžu sniegšanas forma: Sniedzot atbildes uz aptaujas jautājumiem, respondentiem no 0 līdz 3 jānovērtē savas izjūtas pēdējo 2 nedēļu laikā (ar “0” apzīmē izjūtu neesamību, turpretim, ar “3” apzīmē visaugstāko izjūtu pakāpi) 4 punktu Likerta skalā.

4. Informācija par instrumenta lietošanas noteikumiem:

Pēc adaptētās sniegtās informācijas instruments ir brīvi pieejams un var tikt izmantots pētniecībā bez oriģināla autora atļaujas, ja tas tiek darīts zinātniskos nolūkos. Latviešu valodā adaptētā versija var tikt izsniegta nekomerciālai pētniecībai, rakstot iesniegumu Psiholoģijas laboratorijai. Vairāk informācijas: <https://www.rsu.lv/psihologijas-laboratorija/testu-aptauju-registrs>.

Jūsu aptaujas izmantošanas brīdī un, ja gadījumā aptauja vairs nav brīvpieejas, lūdzam vērsties pie oriģināla autora un saņemt atļauju izmantot adaptēto instrumentu sava darba vajadzībām. Rakstiski saņemtā atļauja ir jāiesūta Psiholoģijas laboratorijas testu un aptauju reģistra atbildīgajai kontaktpersonai (skat. reģistra web). Pēc tam, balstoties uz no oriģināla autora saņemto informāciju un Jūsu iesniegumu, izsniegsim Jums instrumentu.

5. Pamatinformācija par adaptētā vai izveidotā instrumenta psihometriskajiem rādītājiem (piem. Kronbaha alfas koeficients) un/vai izlases raksturojums:

Novērtējot iekšējo saskaņotību, tika aprēķināti Kronbaha alfas koeficienti. Hogas ekotrauksmes kopējā skalā $\alpha = 0,87$, kas atbilst augstam iekšējās saskaņotības līmenim. Apskatot katru apakšskalu atsevišķi, iegūtie rādītāji liecina par vienlīdzīgi augstu ticamību: Afektīvo simptomu apakšskalā $\alpha = 0,90$, Ruminācijas apakšskalā $\alpha = 0,84$, Uzvedības simptomu apakšskalā $\alpha = 0,86$ un Personiskās ietekmes simptomu apakšskalā $\alpha = 0,86$.

Informācija sagatavota RSU Psiholoģijas laboratorijā.

Ja Jums rodas jautājumi par šo aprakstu, interesē RSU adaptētie vai izveidotie instrumenti, to pieejamība, izmantošanas iespējas, kā arī rodas jebkuri jautājumi saistībā ar testu un aptauju reģistru, sazinieties ar Psiholoģijas laboratorijas testu un aptauju reģistra atbildīgo kontaktpersonu. Kontaktinformāciju meklējiet reģistra mājas lapā: <https://www.rsu.lv/psihologijas-laboratorija/testu-aptauju-registrs>